

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2026-58-62>

УДК 330.5.023.2 :631.11

Миськів Галина Василівнадоктор економічних наук, професор,
Національний університет «Львівська політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9315-8859>**Коломієць Олександр Леонідович**аспірант,
Національний університет «Львівська політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-2352-762X>**Galyna Myskiv, Oleksandr Kolomiets**

Lviv Polytechnic National University

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

METHODOLOGICAL APPROACHES TO ASSESSING THE EFFECTIVENESS OF CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY IN AGRIBUSINESS ENTERPRISES

Анотація. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю імплементації корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) як базового елемента для досягнення сталого розвитку та конкурентоспроможності агропідприємств в умовах сучасних екологічних і соціальних викликів. Метою статті є обґрунтування методичних підходів до оцінки ефективності КСВ-діяльності та проведення порівняльного аналізу відповідних показників провідних агрохолдингів України. У результаті дослідження проаналізовано нефінансову звітність лідерів агроринку та за допомогою системи кількісних індикаторів (IL, IS, IP) розраховано ефективність їхніх соціальних інвестицій за 2021–2024 рр.. Доведено, що в умовах війни український агробізнес демонструє високу адаптивність, суттєво нарощуючи витрати на КСВ незалежно від динаміки прибутку. Зроблено висновок, що прозора оцінка соціальних ініціатив є стратегічною необхідністю для зміцнення довіри стейкхолдерів.

Ключові слова: корпоративна соціальна відповідальність (КСВ), агропромислові підприємства, оцінка ефективності, сталий розвиток, ESG-індикатори, соціальні інвестиції.

Summary. In the face of intensifying environmental challenges and social transformations, Corporate Social Responsibility (CSR) has evolved from charitable acts into a fundamental factor of sustainable development, determining the competitiveness and long-term stability of enterprises. For the Ukrainian agro-industrial sector, which operates under conditions of extreme economic uncertainty and military conflict, CSR has become a strategic necessity. However, all CSR initiatives require significant financial and labor resources, necessitating a systematic approach to evaluating their effectiveness to justify expenditures and optimize resource allocation. The objective of this study is to substantiate methodological approaches to assessing the effectiveness of CSR activities and to conduct a comparative analysis of quantitative indicators for leading Ukrainian agricultural holdings during the period of 2021–2024. The study identifies that only some of top Ukrainian agricultural holdings (Kernel, МНП, Astarta-Kyiv, and Continental Farmers Group) consistently publish non-financial reports, often using diverse standards such as GRI or specialized ESG frameworks. To ensure a standardized assessment, the research employs a set of quantitative indicators: the social investment per employee index (IL), the share of social investment in total sales (IS), and the ratio of CSR costs to net profit (IP). The analysis reveals that during 2021–2024, Ukrainian agribusinesses demonstrated remarkable adaptability. Despite incurring losses in certain years (e.g., Kernel and Continental in 2022), these companies significantly increased their social investments to support society and the state during the full-scale invasion. Calculations show that the share of social investments in profits significantly exceeded the international benchmark of 1%, reflecting a commitment to state recovery. The study concludes that the effectiveness of CSR practices in Ukrainian agro-holdings is growing and gaining strategic weight. A transparent evaluation allows stakeholders to compare CSR levels and make informed decisions. Based on the financial indicators of CSR effectiveness, Astarta-Kyiv and Kernel are identified as the leaders among the studied companies due to their consistent and stable social contributions.

Keywords: Corporate Social Responsibility (CSR), agro-industrial enterprises, effectiveness evaluation, sustainable development, ESG indicators, social investments.

Постановка проблеми. У сучасних умовах посилення екологічних викликів та соціальних трансформацій КСВ перетворилася з благодійних акцій та периферійного елемента бізнес-стратегії на базовий чинник сталого розвитку підприємства, що визначає його конкурентоспроможність, довгострокову стійкість та лояльність стейкхолдерів. Разом з тим, усі КСВ-ініціативи потребують на реалізацію витрат фінансових та трудових ресурсів, що вимагає від компаній здійснення оцінки ефективності реалізованих заходів. Оскільки комерційні підприємства орієнтовані на отримання прибутку або соціального ефекту, така оцінка є критично важливою для обґрунтування витрат та подальшого звітування. Відповідно, постає потреба у виробленні методики та розробці набору інструментів для вимірювання та оцінки ефективності КСВ, що дозволить не тільки обґрунтувати доцільність інвестицій у соціальні та екологічні проекти, але й ідентифікувати кращі практики, оптимізувати розподіл ресурсів та продемонструвати реальну цінність, яку бізнес створює для всіх зацікавлених сторін. Це критично важливо для підвищення репутації, зміцнення довіри з боку споживачів, інвесторів, працівників та громад, а також для формування стійкого конкурентного бренду. Без належної оцінки існує ризик показового КСВ, тобто поверхневих зусиль, які не забезпечують суттєвих змін. У 2025 році, з огляду на зростаючі регуляторні вимоги (Директива ЄС про звітність щодо сталого розвитку) та очікування інвесторів щодо прозорості, оцінка ефективності КСВ стала стратегічною необхідністю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Вітчизняні вчені активно долучаються до дослідження та розробки методичних підходів оцінки ефективності КСВ. Зокрема створенню методик оцінки КСВ присвячено наукові праці: Буян О. [1], Березіної О., Баюри Д., Ворони О., Кусик Н., Ковалевської А. [2], Воробей В., Деліні М. [3], Євтушенко В., Затейшикової О. [4], Журовської І., Пасінович І., Станасюк Н. [5] Черних О. та ін.

Вчені Шубалий О.М. та Косінський П.М. визначають оцінку ефективності КСВ як «процес аналізу та вимірювання результатів впровадження компанією ініціатив, спрямованих на позитивний вплив на довкілля, суспільство та економіку. Вона включає оцінку економічних, екологічних та соціальних показників діяльності, що відображають відповідність цілям сталого розвитку та інтересам суспільства» [6]. Пасінович І. та Станасюк Н. зазначають, що оцінювання ефективності КСВ потребує використання чіткої методології, методики визначення показників, за якими можна дати оцінку впливу КСВ-заходів на фінансово-економічні показники підприємства з позиції витрати/вигоди [5].

Водночас, на думку Мостенької Т., оцінка ефективності КСВ є складним і багатограним завданням, оскільки на реалізацію ініціатив КСВ впливає особиста моральна відповідальність власників бізнесу [7], і вона охоплює не лише кількісні фінансові показники, а й якісні аспекти впливу на суспільство, екологію та внутрішні процеси компанії.

Мета статті: обґрунтувати методичні підходи до оцінки ефективності КСВ-діяльності та провести порівняльний аналіз відповідних показників провідних агрохолдингів України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Оцінка КСВ передбачає аналіз вкладених ресурсів, виконаних заходів і довгострокових результатів – впливу на суспільство, довкілля чи економіку. Вона поєднує кількісні показники з якісними характеристиками, щоб сформулювати цілісне уявлення. Цей процес дозволяє виявити сильні та слабкі сторони, а також оптимізувати майбутні ініціативи.

Оцінка ефективності КСВ дає змогу компаніям [1–3]:

- обґрунтувати витрати та показати вимірну користь, яку вони приносять для суспільства і для бізнесу;
- підвищити та зміцнити довіру стейкхолдерів (інвесторів, клієнтів, співробітників) через оприлюднення звітності;
- визначити, які ініціативи є ефективними, та оптимізувати ресурси на розробку кращої стратегії;
- збільшити залученість та підвищити лояльність персоналу, споживачів, клієнтів, замовників;
- забезпечити конкурентну перевагу на ринку.

Разом з тим, ефект від впровадження КСВ-заходів важко відслідкувати в короткий проміжок часу (місяць, квартал, рік), адже фактично позитивний вплив відображається на максимально суб'єктивних результатах, які важко об'єктивно та повно дослідити внутрішніми силами підприємства, а саме на: конкурентоспроможності, інвестиційній привабливості, впізнаності та довірі до бренду [8]. Процес об'єктивної оцінки КСВ ускладнюється також через покладання на дані, оприлюднені у самостійно розроблених підприємствами нефінансових звітах.

У науковій літературі та у практиці іноземних та міжнародних компаній широко використовуються цілий перелік підходів до оцінки ефективності КСВ, які Затейшикова О.О. умовно розділила на дві групи [4]:

1. Підходи, які кількісно оцінюють рівень соціальної відповідальності та враховують: оцінку рівня соціальних інвестицій й розрахунок показників оцінки соціальної відповідальності.
2. Підходи на основі якісної оцінки соціальної відповідальності: складання соціальних рей-

тингів й соціальних звітів та розрахунок якісних показників соціальної відповідальності.

У міжнародній практиці найчастіше використовуються індексні методики оцінки соціальної відповідальності підприємництва, які детально опрацьовані українськими та іноземними вченими [1–3; 5; 8] та включають:

- фондові індекси:
 - DSI 400 (Domini Social Index 400) – оцінюються ESG-показники найбільших за капіталізацією підприємств;
 - DJSI (Dow Jones Sustainability Index) – критеріями оцінки виступають економічна основа для розвитку підприємства, соціальна активність, екологічна діяльність;
 - FTSE4Good – фінансові, соціальні й підприємства, права людини
- та інші);
- нефондові індекси та рейтинги:
 - Індекс корпоративної відповідальності бізнесу в громаді (Business in the Community's Corporate Responsibility Index) – аналізується відповідальна бізнес-практика та соціально-екологічний вплив;
 - Соціальний індекс (Social Index – SI) Данського міністерства соціальної політики – оцінюються внутрішні і зовнішні соціальні програми підприємств;
 - Індекс корпоративної добродійності (Corporate Philanthropy Index) – оцінюється благодійність, взаємини з основними партнерами;
 - Метод Лондонської групи порівняльного аналізу (London Benchmarking Group) – аналіз соціальної інклюзії та залученості підприємства;
 - Стандарт SA 8000 – соціальні аспекти системи управління компанією;
 - Метод потрійного підсумку (Triple Bottom Line) – економічні показники, екологічні показники, соціальні результати діяльності та інші.

Спільними рисами, характерними для розглянутих вище підходів до оцінки рівня КСВ підприємств, виступають джерела інформації, що використовуються при аналізі. Однак, попри їх універсальність, ці підходи мають обмеження. Кожен з них, як правило, аналізує лише окремі аспекти КСВ, що ускладнює їх повноцінне застосування для оцінки українських підприємств. Також це пов'язано з відмінностями в параметрах оцінки діяльності підприємств, які застосовуються в Україні, порівняно з міжнародними стандартами [1].

Дослідження КСВ 10 ТОП-агрохолдингів України (Kernel, МХП, Nibulon/ Нібулон, LNZ Group, Ukrlandfarming PLC, Astarta-Київ, Agroprosperis, Епіцентр Агро, Контінентал Фармерз Груп, Холдинг АгроВіста) дало змогу виявити різносторонність підходів до оформлення та представлення нефінансової звітності компаній.

Варто зазначити, що з 10 ТОП-агрохолдингів України лише Kernel, МХП, Астарта-Київ та Контінентал Фармерз Груп формували та щороку оприлюднювали звіти про КСВ діяльність. При тому, кожна компанія готувала звіт, згідного свого бачення. Так, Kernel [9] розробляє Річний звіт за стандартами GRI, який включає нефінансові показники. МХП подає щорічний Нефінансовий звіт [10], який містить детальний опис усіх КСВ-ініціатив компанії, проте не вказує витрати компанії на соціальні заходи. Астарта-Київ готує та представляє Звіт про сталий розвиток [11], який ретельно висвітлює усі ESG-напрями, а Контінентал Фармерз Груп представляє щорічний звіт «Інвестиції в соціальні проекти, гуманітарна допомога та податкові відрахування «Контінентал Фармерз Груп» [12] з аналогічними розділами.

Таким чином виникає об'єктивна потреба у виборі низки універсальних показників для наскрізної оцінки ефективності КСВ діяльності агрокомпаній із різним представленням даних про соціальні ініціативи, за якими можна дати оцінку впливу КСВ-заходів на фінансово-економічні показники підприємства з позиції витрати/вигоди [5]. Оцінка ефективності дозволить компаніям показати, що ресурси (фінансові, людські) витрачаються не даремно, а приносять вимірну цінність – як для суспільства, так і для бізнесу. Прозора оцінка дасть змогу стейкхолдерам проаналізувати та порівняти рівень КСВ різних підприємств агробізнесу для ухвалення відповідних рішень.

Опираючись на якісні та кількісні показники, розроблені у працях вітчизняних науковців для оцінки ефективності КСВ-активності [4; 5], оберемо низку кількісних індикаторів, що, на нашу думку, найбільш повно відображають рівень ефективності КСВ агрохолдингів та дадуть змогу здійснити їх порівняльний аналіз:

1. Індекс питомих соціальних інвестицій (ІІ), %:

$$II = CI / LI, \quad (1)$$

де CI – обсяг соціальних інвестицій;

LI – середньоспискова чисельність працівників, чол.

2. Частка соціальних інвестицій у сумарному обсязі продажів (ІS), %:

$$IS = CI / S \times 100\%, \quad (2)$$

де S – обсяг продажу (дохід, виручка).

3. Частка витрат на КСВ в обсязі чистого прибутку, (ІP) %

$$IP = CI / PR \times 100\%, \quad (3)$$

де PR – чистий прибуток.

Таким чином, ґрунтуючись на даних нефінансової та фінансової звітності агрохолдингів Kernel, МХП, Астарта-Київ та Контінентал

Фармерз Груп, яка представлена на офіційних сайтах компаній, розрахуємо кількісні показники оцінки ефективності їх КСВ-діяльності за період 2021–2024 рр. (табл. 1).

Розраховані показники засвідчують, що ефективність КСВ українських агрохолдингів у 2021–2024 рр. була динамічною та адаптивною до умов, спричинених, зокрема, повномасштабним вторгненням.

Аналіз показників ефективності (табл. 1) показав, що КСВ та соціальні інвестиції не залежать від прибутку. Компанії, які мали збитки (Контінентал Фармерз Груп у 2021–2022 рр., Kernel у 2022 р.), не лише не зменшили, а й значно збільшили свої соціальні витрати в умовах повномасштабного вторгнення. Це підкреслює, що для українського бізнесу КСВ є тільки інструментом для покращення іміджу, а й стратегічною цінністю, спрямованою на підтримку суспільства та стейкхолдерів у критичні моменти.

У 2022 р. усі агрохолдинги продемонстрували значне підвищення соціальної активності, що проявилось у значному зростанні індексу ІІ та частки ІS у 2022 р. порівняно із 2021 р. в розрізі усіх досліджуваних компаній. Це підтвердило швидку реакцію агробізнесу на кризові обставини початку війни та активну його підтримку суспільства і держави у час повномасштабного вторгнення.

Зокрема, Kernel та МХП збільшили обсяги соціальних інвестицій у понад 6,5 разів, а Астарта-Київ та Контінентал Фармерз Груп – у 3,1 та 2,2 раз відповідно, що відобразилося на стрімкому зростанні значень розрахованих показників ефективності їх КСВ діяльності у 2022 р. У наступні роки стійку динаміку до зростання індексу соціальних інвестицій витримав лише Контінентал Фармерз

Груп. А МХП навпаки критично скоротив цей показник, який у 2024 р. склав 88,3 дол /працівника або 0,66 від рівня 2021 р.

Частка соціальних інвестицій у сумарному обсязі продажів (ІS), упродовж досліджуваного періоду була найвищою у агрохолдингу Астарта-Київ та коливалася від 0,35 (2021 р.) до 2,21 (2024 р.).

Розрахована частка соціальних інвестицій у сумарному обсязі прибутку (ІP), теж виявилася неоднорідною в розрізі агрохолдингів. Так, Kernel, через збитковий 2022 р., скоротив обсяги соціальних інвестицій у 2023 р., що негативно відобразилося на його показниках ефективності КСВ. Відносно стабільна динаміка показників МХП упродовж 2021–2023 рр. змінилася їх різким скороченням у 2024 р. через падіння обсягів соціальних інвестицій. Однак, основну причину падіння показників ефективності вбачаємо у неналежній організації Нефінансового звіту компанії, який не оприлюднює суми витрат на соціальні заходи, попри їх активну реалізацію агрохолдингом. Тобто спостерігаємо ситуацію спотворення оцінки ефективності КСВ МХП через неповноту даних для їх розрахунку. Схожу ситуацію спостерігаємо і у компанії Контіненталь Фармерз Груп, для якої було отримано від’ємні значення частки соціальних інвестицій у сумарному обсязі прибутку (2021–2022 рр.).

Варто зауважити, що відповідно до міжнародних стандартів, в середньому бізнес виділяє близько 1% прибутків на різноманітні КСВ-активності [8]. Розрахунок часток соціальних інвестицій у сумарному обсязі прибутків агрохолдингів засвідчив їх значне перевищення 1%, особливо від початку повномасштабної війни. Тобто українські компанії вбачають в соціальних ініціа-

Таблиця 1 – Кількісні показники оцінки ефективності КСВ агрохолдингів України у 2021-2024 рр.

	2021	2022	2023	2024
Індекс питомих соціальних інвестицій (ІІ), дол /працівника				
Kernel	346,5	2573	1146	2301,9
МХП	133,25	878,27	721,01	88,3
Астарта-Київ	299,81	924,75	2 040,31	2 016,4
Контінентал Фармерз Груп	622,55	1348,42	1727,66	1941,67
Частка соціальних інвестицій у сумарному обсязі продажів (ІS), %				
Kernel	0,07	0,49	0,36	0,7
МХП	0,15	0,89	0,74	0,11
Астарта-Київ	0,35	1,21	2,69	2,21
Контінентал Фармерз Груп	-	-	-	-
Частка соціальних інвестицій у чистому прибутку (ІP), %				
Kernel	0,76	-64,15	4,11	14,94
МХП	0,94	22,98	13,47	2,23
Астарта-Київ	1,78	10,78	112,8	21,81
Контінентал Фармерз Груп	-9,3%	-201,35	700	214,75

Джерело: розраховано авторами на основі фінансової та нефінансової звітності

тивах набагато глибший зміст – йдеться про перемогу держави та її відбудову для мирного життя.

Отож, упродовж 2021–2024 рр. українські агрохолдинги продемонстрували високий рівень адаптивності та соціальної відповідальності в умовах значних економічних викликів. Компанії, незважаючи на збитки (Kernel та Контінентал у 2022 р.), збільшували або підтримували обсяги соціальних інвестицій, що підтверджує їхню стійкість і відданість принципам КСВ у період війни. Загалом доходимо висновку, що ефективність КСВ-практик в агрохолдингах України зростає і набуває все більшої ваги, однак розраховані показники по компаніях відрізняються за обсягом соціальних інвестицій та стабільністю їх фінансування. Лідерами з-поміж провідних агрохолдингів України за кількісними показниками оцінки ефективності КСВ можемо визначити компанії Астарта-Київ та Kernel.

Висновки. Проведене дослідження теоретико-методичних засад та практичного інструментарію оцінки ефективності корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) агропромислових підприємств дозволяє констатувати, що в сучасних

умовах така оцінка перетворилася на стратегічний показник сталого розвитку та довгострокової стійкості бізнесу. Визначено, що системне вимірювання результатів КСВ-ініціатив через комбінацію кількісних і якісних показників є критично важливим для обґрунтування витрат ресурсів, запобігання ризикам «показового КСВ» та зміцнення довіри стейкхолдерів.

Аналіз нефінансової звітності провідних агрохолдингів України за 2021–2024 рр. виявив значну різноманітність підходів до її формування, що зумовлює потребу у використанні універсальних індикаторів для порівняльного аналізу. Розрахунок показників оцінки ефективності КСВ підтвердив високу адаптивність агробізнесу: попри військові виклики та періодичну збитковість, компанії суттєво нарощували обсяги фінансування соціальних проєктів, що свідчить про трансформацію КСВ у стратегічну цінність, орієнтовану на підтримку суспільства та відбудову держави. За результатами комплексної оцінки лідерами з-поміж агропромислових підприємств за рівнем та стабільністю КСВ визначено агрохолдинги Астарта-Київ та Kernel.

Список використаних джерел:

1. Буян О. А. Підходи до оцінки ефективності корпоративної соціальної відповідальності підприємств в Україні. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Економіка»*. 2012. Вип. 6(2). С. 159–165.
2. Кусик Н.Л., Ковалевська А.В. Критичний аналіз методів оцінки ефективності соціально відповідальної діяльності підприємства. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2012. Вип. 32., Т. 1., С. 17–25.
3. Деліні М.М. Індексний метод в оцінці соціально-економічної відповідальності підприємництва: міжнародний та український досвід. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2017. Вип. 6(1). С. 63–69. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PSPE_print_2017_6%281%29_12 (дата звернення: 14.02.2026).
4. Затеїщикова О.О. Аналіз підходів до оцінки соціальної відповідальності бізнесу. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2014. Вип. 2 (53). С. 189–194. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vsed_2014_2_31 (дата звернення: 30.01.2026).
5. Станасюк Н., Пасінович І., Томашевська А. Сучасні підходи до оцінювання корпоративної соціальної відповідальності підприємств. *Вісник Національного університету Львівська політехніка. Серія: Проблеми економіки та управління*. 2021. № 2 (8). С. 109–120. DOI: <https://doi.org/10.23939/semi2021.02.109>
6. Шубалий О.М., Косінський П.М. Соціальна відповідальність: навч. посібник. Луцьк. 2021. URL: <https://elib.lntu.edu.ua/sites/default/files/elib> (дата звернення: 01.02.2026).
7. Мостенська Т. Л., Рихлівський М. О. Реалізація практик корпоративної соціальної відповідальності українськими компаніями в умовах воєнного стану. *Агросвіт*. 2025. № 6. С.65–74. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2025.6.65>
8. Лиска, П. Оцінювання ефективності політики корпоративної соціальної відповідальності. *Економіка та суспільство*. 2024. № (69). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-21>
9. KERNEL. Офіційний сайт компанії. URL: <https://www.kernel.ua/ua/> (дата звернення: 11.02.2026).
10. МХП. Офіційний сайт компанії. URL: <https://mhp.com.-ua/uk/glorytoUkraine> (дата звернення: 11.02.2026).
11. Агропроходінг «Астарта-Київ» Офіційний сайт компанії. URL: <https://astartaholding.com/> (дата звернення: 11.02.2026).
12. Контінентал Фармерз Груп. Офіційний сайт компанії. URL: <https://cfg.com.ua/> (дата звернення: 11.02.2026).

References:

1. Buian, O. A. (2012). Pidkhody do otsinky efektyvnosti korporatyvnoi sotsialnoi vidpovidalnosti pidprijemstv v Ukraini [Approaches to assessing the effectiveness of corporate social responsibility of enterprises in Ukraine]. *Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu. Seriya "Ekononika"*, no 6(2), pp. 159–165. (in Ukrainian)
2. Kussyk, N. L., & Kovalevska, A. V. (2012). Krytychnyi analiz metodiv otsinky efektyvnosti sotsialno vidpovidalnoi diialnosti pidprijemstva [Critical analysis of methods for evaluating the effectiveness of socially responsible activities of the enterprise]. *Vcheni zapysky Universytetu "KROK"*, no 32(1), pp. 17–25. (in Ukrainian)
3. Dielini, M. M. (2017). Indeksnyi metod v otsintsi sotsialno-ekonomichnoi vidpovidalnosti pidprijemnytstva: mizhnarodnyi ta ukraïnskyi dosvid [Index method in the evaluation of socio-economic responsibility of entrepreneurship: international and Ukrainian experience].

international and Ukrainian experience]. *Problemy systemnoho pidkhodu v ekonomitsi*, no 6(1), pp. 63–69. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PSPE_print_2017_6%281%29_12 (in Ukrainian)

4. Zateishchukova, O. O. (2014). Analiz pidkhodiv do otsinky sotsialnoi vidpovidalnosti biznesu [Analysis of approaches to the evaluation of corporate social responsibility]. *Visnyk sotsialno-ekonomichnykh doslidzhen*, no 2(53), pp. 189–194. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vsed_2014_2_31 (in Ukrainian)

5. Stanasiuk, N., Pasinovykh, I., & Tomashevska, A. (2021). Suchasni pidkhody do otsiniuvannya korporativnoi sotsialnoi vidpovidalnosti pidpriemstv [Modern approaches to evaluating corporate social responsibility of enterprises]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu Lvivska politekhnika. Seriya: Problemy ekonomiky ta upravlinnia*, no 2(8), Сpp. 109–120. <https://doi.org/10.23939/semi2021.02.109> (in Ukrainian)

6. Shubalyi, O. M., & Kosynskyi, P. M. (2021). *Sotsialna vidpovidalnist: navch. posibnyk* [Social responsibility: a study guide]. Available at: <https://elib.lntu.edu.ua/sites/default/files/elib> (in Ukrainian)

7. Mostenska, T. L., & Rykhlivskyi, M. O. (2025). Realizatsiia praktyk korporativnoi sotsialnoi vidpovidalnosti ukrainskymy kompaniiamy v umovakh voiennoho stanu [Implementation of corporate social responsibility practices by Ukrainian companies under martial law]. *Agrosvit*, no 6, pp. 65–74. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2025.6.65> (in Ukrainian)

8. Lyska, P. (2024). Otsiniuvannya efektyvnosti polityky korporativnoi sotsialnoi vidpovidalnosti [Evaluating the effectiveness of corporate social responsibility policy]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. (69). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-21> (in Ukrainian)

9. KERNEL (2026). *Ofitsiyni sait kompanii* [Official company website]. Available at: <https://www.kernel.ua/ua/> (in Ukrainian)

10. MHP. (2026). *Ofitsiyni sait kompanii* [Official company website]. Available at: <https://mhp.com.ua/uk/glorytoUkraine> (in Ukrainian)

11. Astarta-Kyiv. (2026). *Ofitsiyni sait kompanii* [Official company website]. Available at: <https://astartaholding.com/> (in Ukrainian)

12. Continental Farmers Group. (2026). *Ofitsiyni sait kompanii* [Official company website]. Available at: <https://cfg.com.ua/> (in Ukrainian)

Дата надходження статті: 16.02.2026

Дата прийняття статті: 02.03.2026

Дата публікації статті: 17.03.2026